

Luovan työn tekijät ja yrittäjät Lyhty

Hallitusohjelmatavoitteet 08.04.2003

Tekijänoikeuksien turvaaminen on oikeudenmukaista sekä hyväksi Suomen kulttuurille ja kilpailu-kyvyille. Toimiva tekijänoikeusjärjestelmä tukee luovuutta ja innovatiivisuutta, jotka kuuluvat tulevaisuuden merkittävimpiin resursseihin. Lisäksi se antaa tekijöille ja kulttuuriyrittäjille korvauksen heidän työnsä tulosten hyödyntämisestä.

Yhteiskunta, joka tahtoo rakentaa hyvinvointia ja menestyä kansainvälisessä kilpailussa, huolehtii siitä, että luovasta työstä saa oikeudenmukaisen korvauksen ja että sen tuloksia ei voi laittomasti hyödyntää.

Tekijänoikeudet tietoyhteiskunnan tasolle

Tietoyhteiskunnassa avainroolissa ovat luovat sisällöt, joita ilman ei kehittyisi niitä hyödyntäviä laitteita ja medioita. Tietoyhteiskuntakehitys asettaa merkittäviä haasteita tekijänoikeusjärjestelmälle ja lainsäädännölle. Samalla kun luovuus ja innovatiivisuus ovat yhä merkittävämpi resurssi, uusi tekniikka tekee niiden tulosten luvattoman hyödyntämisen helpommaksi.

Alan taloudellinen merkitys kasvaa vauhdilla. Suomen tuorein tutkimus osoittaa, että tekijänoikeustalouden osuus Suomen BKT:stä kasvoi vuodesta 1988 vuoteen 1997 – siis yhdeksässä vuodessa – yli 40 prosenttia. Tekijänoikeusalojen osuus BKT:stä oli vuonna 1997 laskutavasta riippuen 4-5 % ja ne työllistivät noin 100 000 henkeä.

Tekijänoikeudelliset tavoitteet hallitusohjelmaan

Tekijänoikeudet ovat kulttuurin, tiedonvälityksen ja sisältötuotannon taloudellinen selkäranka. Luovan työn tekijöiden ja alan yrittäjien talous perustuu tuotekaupan ohella suurelta osin tekijänoikeuskorvauksiin. Vaikka tekijänoikeuskorvaukset ovat pieniä suhteessa korvausten maksajien talouteen, ne muodostavat merkittävän osan kulttuuriyrittäjien ja tekijöiden tuloista.

Koska uusi laki tarvitaan voimaan viipymättä, edellisen hallituksen esitys muodostaa sille toimivan pohjan, johon ei ole syytä ottaa mukaan periaatteellisesti merkittäviä ja ristiriitoja herättäviä uusia avauksia.

Hallituksen tulee kehittää tekijänoikeuslainsäädäntöä vastaamaan tietoyhteiskunnan tarpeita ottaen huomioon tekijänoikeuden merkitys luovan työn ja sisältöinvestointien taloudellisena perustana. On viipymättä saatettava loppuun edellisen hallituksen aloittama lainsäädäntöprosessi ja sen jälkeen tarvittaessa jatkettava lain uudistamista mm. lainsäädännön selventämiseksi.

Kun maailma kansainvälistyy ja digitaalitekniikka kehittyy, sekä henkisen omaisuuden käytön mahdollisuudet että sen väärinkäytön uhat kasvavat. Piratismi on luovan työn tulosten laitonta hyväksikäyttöä.

Hallituksen tulee panostaa piratismiin torjuntaan sekä kehittää valistustyötä internet-ympäristöön ja yksilön arkielämään liittyvistä tekijänoikeuksista mm. koulujen mediakasvatuksen yhteydessä.

Kulttuurin edistäminen hallituksen tärkeä tehtävä

Muilta osin esitämme, että hallitus ohjelmaansa laatiessaan ja toimiessaan ottaa huomioon seuraavaa:

Hiljattain esitetty monien kulttuuripalvelujen arvonlisäveron korottaminen olisi vahingollista sekä kotimaiselle kulttuurille että työllisyydelle. Korotus tietäisi suuria vaikeuksia mm. maaseudun ja haja-asutusalueiden kulttuuritoiminnalle.

Kulttuuripalvelujen alemman arvonlisäveron piiriä tulisi päinvastoin laajentaa nykyisestään käsittämään äänitteet.

Edellinen hallitus hyväksyi juuri vaalien alla laajan periaatepäätöksen taide- ja taiteilijapolitiikasta.

Periaatepäätös pohjautui laajapohjaiseen valmisteluun, johon myös eduskunta osallistui. Luovan alan työntekijät ja yrittäjät odottavat, että uusi hallitus lähtee määrätietoisesti toteuttamaan periaatepäätöstä.

Helsingissä 08.04.2003

AV-tuottajien tekijänoikeusyhdistys Tuotos ry

Esittävien taitelijoiden ja äänitteiden tuottajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry

Kopiosto ry

Suomen elokuvatuottajien keskusliitto ry

Suomen elokuvatoimistojen liitto ry

Suomen Muusikkojen Liitto ry

Suomen peliohjelmisto ja multimediatallenneyhdistys FIGMA ry

Suomen Ääni- ja kuvatallennetuottajat ÄKT ry

Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto ry

Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus

Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry